

Biblioteksplan för Melleruds kommun 2015 – 2020

Avsnitt 1: Vision och övergripande mål

2020 ska alla som bor och vistas i Melleruds kommun vara berörda av Melleruds biblioteks verksamhet.

Biblioteksbegreppet ska vidgas och finnas i kommuninnevånarnas medvetande inte bara som en fysisk plats eller byggnad utan i lika hög grad som en virtuell arena och kontaktyta med 24-timmars service. Biblioteket ska kunna erbjuda all teknik som är och kommer att bli användbar för överföring av information och kulturopplevelser, från det traditionellt tryckta ordet till senaste digitala teknik.

Biblioteksverksamheten ska bidra till att målen i kommunens vision nås och att kommunens kulturpolitiska program förverkligas. Detta innebär att det krävs ett bibliotek som är offensivt, som står för nytänkande och som uppmuntrar till och stödjer kreativitet. Vidare krävs att biblioteket medverkar till att sätta medborgaren i centrum, erbjuder livskvalitet och, prioriterar barnfamiljer och ungdomar. I samklang med kommunens kulturpolitiska program krävs också att biblioteket inte enbart erbjuder information och kulturopplevelser utan också blir en av flera arenor för kulturutövande i kommunen. Vilket innebär att biblioteket blir en del i att vara möjliggörare för kommunens kulturutövare.

Biblioteksverksamheten i Melleruds kommun ska stödja det fria kunskapssökandet och stimulera till fri läsning, men också vara ett stöd för studerandegrupper på olika nivåer från förskola till högskola. Verksamheten ska, i vidaste mening, medverka till en höjd kunskapsnivå och ökad bildning, samt bidra till att förstärka demokratin och de humanistiska värdena.

Kommunbiblioteket ska ha funktion av offentligt rum och mötesplats samt upplevas som en neutral arena öppen för alla. Verksamheten ska vara tillgänglig för alla och kännedom om verksamhetens innehåll och bredd ska nå ut till alla.

Avsnitt 2: Styrdokument och ramar

Bindande styrdokument

Bibliotekslagen

En ny bibliotekslag gäller fr o m den 1/1 2014.

Lagen innehåller bland annat bestämmelser om att varje kommun är ansvarig för att det finns ett folkbibliotek i kommunen samt skolbibliotek på samtliga grund- och gymnasieskolor. Folkbiblioteken ska vara tillgängliga för alla och anpassade till användarnas behov, särskilt främja läsning och tillgång till litteratur samt ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning. Skolbiblioteken ska tillhandahålla material för elevernas utbildning samt stimulera deras läsintrasse. Både folk- och skolbibliotek ska ägna särskild uppmärksamhet åt funktionshindrade, invandrare och andra minoriteter samt barn och ungdomar.

Bibliotekslagen i sin helhet återfinns i bilaga 2.

Melleruds kommuns vision

Vision Mellerud antogs av fullmäktige 2009-05-19. Visionen lyfter fram en rad punkter som också kan brytas ned och ange riktningen för kommunens biblioteksverksamhet. Bland annat anges att kommunens verksamheter *ska erbjuda service med hög kvalitet som svarar upp mot de krav som kommuninvånarna ställer*. Vidare ska Melleruds kommun:

- *alltid sätta medborgaren i centrum*
- *vara en offensiv kommun, som står för nytänkande, och som uppmuntrar till och stödjer kreativitet*
- *erbjuda livskvalitet*
- *prioritera barnfamiljer och ungdomar*

Visionens text om *människors lika värde* och att *ta till vara mångfald* talar direkt till tänkta satsningar kring det mångkulturella biblioteket.

Kulturpolitiskt program för Melleruds kommun

Ett kulturpolitiskt program för Melleruds kommun antogs 2013.

Rådgivande

Unescos folkbiblioteksmanifest

Manifestet i sin nuvarande lydelse är från 1994. Det uttrycker en *"tilltro till folkbiblioteket som en levande kraft för främjande av utbildning, kultur och information och som en viktig drivkraft i strävan efter fred och andlig utveckling"*.

Manifestet i sin helhet återfinns i bilaga 3.

FN:s konvention om barnets rättigheter

Barnkonventionen innehåller, förutom portalparagraferna, två paragrafer som är viktiga i detta sammanhang. §13 som rör barns yttrandefrihet, rätt att tänka, tycka och uttrycka sina åsikter samt § 31 som rör barns rätt till lek, vila och fritid.

Ekonomiska och verksamhetsmässiga förutsättningar

Kommunfullmäktige fastställer varje år en budgetram för Kultur- och utbildningsnämnden, samt inriktningsmål för verksamheterna inom nämndens verksamhetsområde. Nämnden fastställer detaljbudget för verksamheterna och övergripande mål för desamma.

Avsnitt 3: Organisation, verksamhet och resultat Kommunbibliotek

Kommunbiblioteket är placerat i Melleruds centralort. Biblioteket lyder under Kultur- och utbildningsnämnden och ingår i enheten KulturMellerud.

Biblioteket vänder sig till alla kommuninnevånare och besökare.

Kommunbiblioteket förmedlar litteratur, tidningar, tidskrifter, dvd, e-böcker och media i annan form, t ex talböcker - fungerar som stöd för studerandegrupper oavsett nivå - erbjuder informationsförmedling och verkar för att information oavsett medieform görs tillgänglig - erbjuder programverksamhet för vuxna, barn och ungdom, samt utställningar - ansvarar för kommunens konst- och filmsamlingar.

Vi ser idag att det finns grupper som söker sig till biblioteket med nya behov av att bland annat få uttrycka sig själva. Det märker vi genom vår ökade programverksamhet i form av utställningar, bokklubbar läsecirklar och liknande.

Senast 2020 ska följande ha uppnåtts:

- I högre utsträckning nå grupper som idag inte besöker biblioteket så ofta genom att erbjuda ett varierat utbud inom ramen för Bibliotekets mål.
- Utveckla det mångkulturella biblioteket och uppmärksamma minoritetsgrupper. Det innebär att erbjuda olika grupper oavsett språk och etnicitet ett bredare utbud.
- Senast 2020 ska det finnas ett nytt bibliotek anpassat till rådande behov, såväl lokalmässigt (tex med utställningslokal, handikappanpassat och som ger utvecklingsmöjligheter för samhällets krav på biblioteket som möjliggörare) som tekniskt (tex Wifi för låntagare, färgskrivare, scanner), färdigt att tas i drift.

Skolbibliotek

Samtliga grundskolor i kommunen har skolbibliotek. På samtliga förskolor finns barnlitteratur som tillhör enheten. Verksamheten lyder under Kultur- och utbildningsnämnden. Varje skolenhet ansvarar för sitt/sina skolbibliotek. Alla grundskolor har i varierande omfattning personal med ansvar för sina skolbibliotek. En central skolbibliotekaries resurs finns också (se vidare under samverkan). Skolbiblioteksverksamheten håller på att utvecklas och efterfrågan på litteratur på skolorna, en ännu mer närvarande skolbibliotekarie samt bemanning av skolbibliotek har ökat.

Skolbibliotekens främsta uppgift är att tillhandahålla litteratur som stöd för undervisningen. Enligt skollagen § 36 kapitel 2 ska alla skolor ha tillgång till skolbibliotek. Skolbiblioteken ingår som en resurs i det pedagogiska arbetet och fungerar som arbetsplats för skolans elever.

Senast 2020 ska följande ha uppnåtts:

- Ett fullt utvecklat skolbibliotek vid Dahlstiernska gymnasiet
- Datoriserad katalog på samtliga skolbibliotek i kommunen knutet till biblioteksdatasystemet BOOK-IT.
- Utökade resurser till skolbiblioteken för att tillmötesgå skolornas ökade behov. Nuvarande 14 timmar fördelat på fem skolbibliotek behöver utökas för att uppnå en ökad läsförståelse och läslust.

Samverkan och synliggörande av verksamheten

Biblioteksverksamheten är en självklar verksamhet i enheten KulturMellerud inom Kultur- och utbildningsförvaltningen. Biblioteket har genom detta en utvecklad samarbetsform med Kulturskolan och Kulturbruket på Dal. Dessutom har biblioteket utvecklat samarbetsformer med andra kommunala verksamheter, föreningsliv och studieorganisationer.

Inom kommunen sker samverkan mellan kommunbiblioteket och skolbiblioteket t.ex. i form av klassbesök och kompletterande medieförsörjning. Även när det gäller bemanningen sker en samverkan då befattningen som barn- och skolbibliotekarie är en kombinerad tjänst där kommunbiblioteket säljer skolbibliotekarietimmor till skolenheterna.

Biblioteket samverkar med Folktandvården där biblioteket lånar ut barnböcker till Folktandvårdens väntrum.

I avsaknad av filialbibliotek har kommunbiblioteket samverkan med Bolstads prästgårds vännor för att upprätthålla viss utlåningsverksamhet riktad mot allmänheten boende i Bolstad.

Mellan kommunbiblioteket och andra bibliotek i landet och även utomlands sker samverkan kring fjärrlån. Mellan biblioteken i Dalsland finns ett etablerat samarbete som har byggts ut kraftigt genom det gemensamma biblioteksdatasystemet BOOK-IT. Transporter av böcker mellan biblioteken sker två gånger i veckan delvis med stöd av regionala resurser. Regionalt stöd erhålls även för ett delregionalt medieinköpsarbete där de fem kommunerna i Dalsland samverkar i vår delregion. För närvarande är Melleruds bibliotek samordnare i Dalsland för detta arbete.

Kommunbiblioteket synliggör sin verksamhet bland annat genom programverksamhet riktad till både barn och vuxna. Flera arrangemang sker i samarbete med Kulturbruket på Dal och andra organisationer.

I Kommunbiblioteket finns en utställningslokal där ett varierat konstutbud erbjuds och där lokala förmågor ofta förekommer. En del av utställningarna väljs ut med fokus på barn.

För vuxna förekommer varje år ett antal temakvällar och författarbesök som ibland genomförs i samarbete med studieförbund och Hälsorådet. Det finns även en filmklubb och en bokcirkel.

För barn förekommer ett antal olika aktiviteter på barnavdelningen ofta i samband med skollov. Ett par bokklubbar finns för mellanstadieåldern och informationsträffar erbjuds varje år till föräldragrupper i samarbete med BVC. Ute på förskolorna erbjuds bokpåsar för familjer att låna hem.

Kommunbiblioteket sprider information om sin verksamhet via flera kanaler där bland annat hemsidan och sociala medier har fått större fokus.

Senast 2020 ska följande uppnåts:

- Utveckla en fungerande utlåningsverksamhet genom bokombud för de kommuninvånare som inte själva kan ta sig till biblioteket. Enligt bibliotekslagen ska biblioteksverksamheten vara till för alla. Då inte alla kan ta sig till biblioteket måste biblioteket hitta metoder för att nå alla.
- Genom samverkan erbjuda olika former av biblioteksservice i samtliga kommuner utifrån rådande behov.
- Genom samverkan nå ut med bokdepositioner till kommunens äldreboenden.
- Utveckla programutbudet i samverkan med andra aktörer såsom till exempel Kulturbruket på Dal, Barnkulturgruppen, KulturMellerud och olika studieförbund.

Avsnitt 4: Kvalitetsarbete inom biblioteksverksamheten i Mellerud

I budget fastslås varje år inriktningsmål som följs upp i samband med bokslutsdialogen. Dessa bryts sedan ned till handlingsplaner inom respektive arbetslag. Årligen upprättas också en kvalitetsredovisning på enhetsnivå. Uppföljning kommer också att ske utifrån biblioteksplanen och bibliotekslagen. Tanken är att målformuleringar och nyckeltal som anges i planen ska kunna bidra till en förbättrad kvalitetsuppföljning och utvärdering av angivna mål.

Bilagor:

Bilaga 1: Lägesbeskrivning 2014-12-31, med en relativt detaljerad beskrivning av den totala biblioteksverksamheten det gångna året, med ett antal nyckeltal som kan användas vid kommande uppföljningar.

Bilaga 2: Bibliotekslagen i nuvarande lydelse

Bilaga 3: Unescos folkbiblioteksmanifest

Biblioteksplan för Melleruds kommun 2015-2020

Bilagor

Biblioteksverksamhet i Melleruds kommun Lägesbeskrivning 2014

Kommunbiblioteket

Öppettider

må 10.00-13.00

ti-to 10.00-18.30

fr 10.00-17.00

lö 10.00-13.00

Tidningshörnan från 8.15 må-fr

Total öppettid full service: 38 tim 30 min per vecka

Öppettid tidnings- och tidskriftsläsning: 47 tim 15 min per vecka

Besökare

Totalt 58 826 besökare 2014

Besök/inv: 6,5

Medeltal för:

Fyrbodal 7,6

VG-regionen 6,5

Riket 6,7

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Besökare per öppettimme	38	35	36	32	31	32
Besökare per dag med öppethållande	288	208	210	199	193	196
Besökare per månad	6 470	5 079	5 527	4 971	4 813	4 903

Utlåning

Total utlåning 2014: 59 916

Lån/inv: 6,7

Medeltal för:

Fyrbodal 6,9

Vgregionen 7,4

Riket 6,9

2014	E-böcker	Fjärrlån	Fack	Skön	AV	U-böcker	Summa
Mellerud	449	439	17 032	17 020	5 372	19 470	59 782
Bolstad			98	36			134
	449	439	17 130	17 056	5 372	19 470	59 916

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Utlån per besökare	0,80	1,0	0,95	0,99	1.04	1.02
Utlån per dag med öppethållande	237	200	202	201	199	201
Utlån per månad	5 525	5 005	5 027	4 919	4 990	4 993

Antal låntagare

Vid biblioteket fanns 14-12-31 9 909 låntagare registrerade. Under 2014 har 3 470 låntagare använt sitt lånekort vid minst ett tillfälle. Vilket motsvarar 39% av kommunens inv.

Medeltal för:
Fyrbodals 28%
VG-regionen 27%
Riket 28%

Låntagare per kön

Kön	Antal låntagare
Kvinna	5 192
Man	3 872
Oidentifierad (ex. institution)	845
Summa	9 909

Låntagare per kön och ålder

Kön	Ålder	Antal låntagare
Kvinna	0-18	422
Kvinna	19-34	1 076
Kvinna	35-64	2 385
Kvinna	65-	1 309
Man	0-18	419
Man	19-34	887
Man	35-64	1 594
Man	64-	972
Oidentifierad (ex. institution)		845
Summa:		9 909

Mediebestånd 2014-12-31

54 009 vol

Medeltal för riket: 46 450

Antal media/inv.: 6,1

Nyförvärv per inv. 0,2

Medeltal för:

Fyrbodals 0,3

VG-regionen 0,3

Riket 0,2

Mediebeståndet består förutom av tryckta böcker på svenska av:

- Böcker på andra språk. Både eget bestånd och depositioner. 13 språk finns representerade
- LL-böcker
- Ljudböcker
- Daisy, digitala talböcker. Både eget bestånd och depositioner
- Lästräningsböcker, Bok och CD
- Video
- Filmer (Kommunens arkiv med hembyggsfilmer hanteras av biblioteket)
- Språkkurser
- Tidningar och tidskrifter
- Databaser
- Konst (Kommunens konstsamling hanteras av biblioteket)

Bemanning (exklusive chefstjänst)

Antal årsverken: 4,4. Vilket motsvarar 0.48 årsverken per 1000 inv.

Medeltal för:

Fyrbodal 0.50

VG-regionen 0,47

Riket 0.48

Bibliotekarie 1,0

Bibliotekarie 1,0

Barnbibliotekarie 0,68 Tjänsten består av ytterligare 32% avseende skolbibliotekariefunktion. Se under Skolbibliotek

Assistent 1,0

Assistent 0,75

Antal årsverken (inom kommunbiblioteksverksamheten) riktade till barn 0-14 år utgör per 1000 barn 0,57

Medeltal för:

Fyrbodal 0.78

VG-regionen 0,56

Riket 0,59

Tidnings- och tidskriftsläsning

Biblioteket prenumererade 2014 på 66 tidningar och tidskrifter. Vilket motsvarar 7,3 prenumerationer per 1 000 inv. Medeltal för kommuner under 12 500 inv. är 11,7 per 1 000 inv.

Medeltal för riket är: 8,3 prenumerationer per 1 000 inv.

Tidningshörnan är tillgänglig:

må 8.15-13.00

ti-fr 8.15-18.30

lö 10.00-13.00

Tidningsläsarna utgör en betydande andel av bibliotekets totala antal besökare. Speciellt under morgonen och förmiddagen samt vid lunchtid är tidningshörnan oftast fullsatt.

Tidnings- och tidskriftsbeståndet är ingen avskiljbar del utan är fast sammanlänkat med bibliotekets totala bestånd och används inte bara av tidnings- och tidskriftsläsarna utan utgör i lika hög grad en källa för studerande och för bibliotekets informationstjänst och referensarbete. Tidnings- och tidskriftsartiklar kan beställas fram.

Informationstjänst och referensarbete

Det är alltid möjligt att fråga på biblioteket. Biblioteket används som en informationskälla och användarna får hjälp med att söka litteratur och faktainformation. Personalens kompetens, tillgång till litteratur, databaser och andra hjälpmedel borgar för en god kvalitet och en god servicenivå på detta område.

Databaser

ALEX författarlexikon
NE

Biblioteket har också ställt samman en lista på bra gratisdatabaser och nätadresser

Publik datoranvändning

2 st datorer enbart för sökning i bibliotekets katalog. Katalogen är också tillgänglig via kommunens hemsida

3 st datorer för sökning på Internet eller för t. ex. ordbehandling. Alla behöver bokas. Bokningstid max 30 min åt gången. Max en bokning per dag.

De publika datorerna är ofta uppbokade. De största användargrupperna är ungdomar, flyktingar- och asylsökande samt studerande.

DVD

Biblioteket har ca 750 video- och DVD-filmer. Beståndet består nästan uteslutande av spelfilm både för vuxna och för barn och ungdom. Grundtanken är inte att konkurrera med befintliga videouthyrare på orten utan satsa på sådant som kan vara svårt att hyra i Mellerud. På så sätt breddas utbudet på orten.

Släktforskning

Genom ett avtal med Mellerud Holm Järns hembygdsförening sker bibliotekets service till släkt- och hembygdsforskare vid Melleruds släktforskningsarkiv & Museum.

Dalslandsrum

All litteratur, oavsett ämne, med anknytning till Dalsland finns samlad i ett speciellt Dalslandsrum. Åmål är ansvarsbibliotek när det gäller litteratur om Dalsland men beståndet på Melleruds bibliotek är ganska omfattande.

Fjärrlån

Den litteratur som inte finns på Melleruds bibliotek kan, med vissa undantag, sökas och lånas in från andra bibliotek. Cirka 1 000 böcker/år lånas in till Mellerud från andra

bibliotek. Gruppen distansstuderande på högskolenivå använder denna service i stor utsträckning.

Fjärrlån sker regionalt mellan biblioteken i VG-regionen och nationellt mellan olika bibliotek i hela landet och även i vissa fall från bibliotek i utlandet.

Studerande

En betydande del av bibliotekets användare utgörs av studerande på olika nivåer. En grupp som ökat kraftigt de senare åren är studerande på högskolenivå och framför allt de som läser på distans. De utgör en ny grupp för de mindra och medelstora folkbiblioteken. Denna grupp vänder sig till biblioteket för att få tag på kurslitteratur och för att använda bibliotekets läsplatser.

Anpassade medier och service till låntagare med särskilda behov

Daisyspelare

Utlåning av spelare till Daisy-talböcker (CD-ROM-format)

Talböcker på Daisy

Personlig låntagarservice via telefon eller när låntagaren besöker biblioteket. Utskick av talböcker till låntagarens bostad. Fjärrlån från andra bibliotek, främst från MTM (Myndigheten för tillgängliga media)

Lättlästa böcker så kallade LL-böcker

För låntagare som har svårt att läsa vanliga böcker, dyslektiker, psykiskt handikappade och invandrare som håller på att lära sig ett nytt språk.

Tidningen 8 sidor

Aktuella nyheter på lättläst svenska.

Storstil

Böcker med extra stor stil för synsvaga och äldre.

Bok och CD för lästräning

För låntagare med läs- och skrivsvårigheter. Med olika läshastigheter och en fysisk bok.

Förmedling och information

Till olika myndigheter och organisationer som till exempel MTM och Inläsningstjänsten.

Taktila bilderböcker

Berättelser med bilder i olika material, punktskrift eller mycket stor stil.

Äldreomsorgen

Genom ett samarbete med Röda korset sker bokutlåning på Fagerlidshemmet och Servicehuset Karolinen. Bokdepositioner förekommer i mindre omfattning på övriga äldreboenden.

Övriga tjänster

Kopiering
Telefax
Uthyrning av lokaler/material

Utställningsverksamhet – Konstrummet

Konstrummet invigdes 2000 och är en utställningslokal för konstutställningar eller andra utställningar där biblioteket är medarrangör. Andra kulturarrangemang kan också förekomma.

Utställningsverksamheten sker i samarbete med Västra Götalandsregionen, studieförbund eller föreningar.

Biblioteket tar flest initiativ till samarbete och bedriver en medveten planering av olika uttryck och material i konstutställningarna, och är därför också ensam arrangör då det krävs.

Det är möjligt att ansöka om att få ställa ut. Det gäller i första hand konstutställningar. Konstrummet medverkar i en konstfolder som trycks upp tre gånger om året samt annonserar och jobbar aktivt med pressreleaser och andra kontakter med pressen.

Under 2014 genomfördes 12 utställningar i Konstrummet.

Säkerhet- och ordningsfrågor

Biblioteket är ett offentligt rum som är öppet för alla. Under de senare åren märks en ökning av antalet besökare som inte fungerar i det offentliga rummet tillsammans med andra, som inte accepterar de spelregler som gäller i samspelet med andra människor och som inte medverkar till att en gemensam verksamhet verkligen blir en tillgång för alla. Det handlar om personer som stör ordningen, utför skadegörelse, trakasserar och upplevs som hotfulla både för biblioteksbesökare och personal. Det har inneburit en, för bibliotekspersonalen, helt ny situation som det inte funnits någon beredskap för. Problemet är i huvudsak relaterat till ett fåtal personer och går i vågor och känns inte alltid lika påtagligt.

Barn- och ungdomsverksamhet

- Försök att åstadkomma ett medieurval som täcker alla åldersgrupper och intresseinriktningar.
- Medieurvalet sker också mycket utifrån skolans behov och efterfrågan då kommunbiblioteket ska kunna komplettera skolbiblioteken till exempel vad gäller temalådor av olika slag.
- Klassbesök
- Sagostunder
- Bokgåvor (Barens första bok)
- Samverkan med BVC. Studiebesök av föräldragrupper på biblioteket.

- Bokutställningsverksamhet. Aktuella ämnen och nya böcker.
- Barnkulturverksamhet, främst teater för de yngre barnen, för de äldre i samverkan med skolorna.

Skolbibliotek

Skolor och förskolor

Samtliga grundskolor i kommunen har skolbibliotek och samtliga förskolor har boksamlingar.

Bemanning

En skolkolbibliotekarietjänst omfattande 45% under terminstid (32% helår) delas av samtliga grundskolor i kommunen. Tjänsten består av ytterligare 68% som utgörs av funktionen som barnbibliotekarie på kommunbiblioteket. De flesta skolor avsätter, i varierande omfattning, även annan personalresurs för sina skolbibliotek. Viss resursförstärkning förekommer periodvis av praktikanter.

Fagerlidsskolan – Markusgårdens- och Lundens förskola

Fagerlidsskolan

Åk. F-3 och förberedelseklass. Totalt 103 elever

Skolbiblioteket omfattar 3 100 volymer. Viss personalresurs finns avsatt för praktisk skötsel av biblioteket. Biblioteket är centralt beläget i skolan.

Markusgården och Lunden

(Förskola 1 -4 år) 109 barn. Har egna boksamlingar sammantaget omfattande c:a 150 volymer.

Ymers förskola

(förskola 1-5 år) 51 barn

Fagerlidsskolans femårsverksamhet Humlan

(endast 5-åringar) 25 barn

Nordalsskolan och Åsens skola

Nordalsskolan

Åk.F-6 och förberedelseklass. Totalt 279 elever.

Biblioteket är centralt och öppet placerat i skolbyggnaden och innehåller 6 000 volymer.

Åsens skola

Åk. F-5. Totalt 40 elever.

Biblioteket är centralt beläget i skolan och är tillgängligt hela dagen för samtliga elever och lärare. Bokbeståndet omfattar c:a 4 215 volymer. En del av bokbeståndet kommer från den nedlagda kommunbiblioteksfilialen i Åsensbruk. Personalresurs finns avsatt för att biblioteket ska hållas i ordning.

Åsens förskola

(Förskola 1-5 år) 24 barn. Har tillgång till skolbiblioteket på Åsens skola där de hämtar böcker och byter till nya när det finns behov. Förskolan har ett eget bokbestånd på 410 volymer.

Karoliner skolan – Kroppefjälls förskola

Karoliner skolan

Åk. F-6 samt förberedelseklass. Totalt 134 elever.
Skolbiblioteket omfattar 3 205 volymer. En del av bokbeståndet härrör från den nedlagda kommunbiblioteksfilialen i Dals Rostock. Biblioteket är ej centralt placerat i skolan. Viss personalresurs finns för praktiska göromål och översyn.
Biblioteket har datoriserad katalog och cirkulation.

Kroppefjälls förskola

(Förskola 1-5 år) 74 barn. Har ett eget bokbestånd på c:a 40 volymer.

Åsebro skola – Åsebro förskola – Familjedaghem

Åsebro skola

Åk.F-6. Totalt 84 elever.
Biblioteket omfattar 3 400 volymer. Det finns personalresurs med ansvar för att biblioteket hålls i ordning.

Åsebro förskola

(Förskola 1-5 år) 42 barn. Har en egen boksamling på c:a 35 volymer.

Rådaskolan

Åk 7-9 och förberedelseklass. Totalt 300 elever.
Rådaskolans bibliotek är relativt nytt och inrymt i estetiskt tilltalande lokaler.
Bokbeståndet består av 3 252 volymer. Biblioteket är öppet dagligen. Bemannas en gång i veckan av kommunens skolbibliotekarie.
Biblioteket har datoriserad katalog och cirkulation.

Dahlstiernska gymnasiet

Totalt 167 elever som fördelas på följande program:

Barn och fritid 36 elever

Estet 17 elever

Introduktionsprogram (IM) 35 elever

Lärling 49 elever

Natur 14 elever

VVS 16 elever

Uppbyggnaden av ett skolbibliotek har påbörjats. Samverkan med kommunbiblioteket förekommer.

Datoriseringen av kommunens skolbibliotek har påbörjats och arbetet har slutförts när det gäller två skolbibliotek. Samverkan förekommer mellan kommunbiblioteket och samtliga skolor och förskolor. Kommunbiblioteket har en betydande kompletterande roll både när det gäller skolans och förskolans behov av litteratur. Speciellt påtaglig blir den rollen när det gäller gymnasielevernas litteraturbehov då gymnasieskolan idag saknar ett fullt utvecklat skolbibliotek.

Svensk författningssamling

Bibliotekslag;

utfärdad den 31 oktober 2013.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs följande.

Tillämpningsområde

1 § I denna lag finns bestämmelser om det allmänna biblioteksväsendet. Det allmänna biblioteksväsendet består av all offentligt finansierad biblioteksverksamhet

och utgörs av:

1. folkbibliotek,
2. skolbibliotek,
3. regional biblioteksverksamhet,
4. högskolebibliotek,
5. lånecentraler, och
6. övrig offentligt finansierad biblioteksverksamhet.

Ändamål

2 § Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning.

Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt. Biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla.

Ansvarsfördelning

3 § Bibliotekshuvudmän är kommunerna, landstingen, staten och, i fråga om vissa skolor, enskilda.

1. För folkbibliotek ansvarar kommunerna.
2. För skolbibliotek ansvarar kommuner, landsting, staten eller enskilda huvudmän i enlighet med bestämmelserna i 2 kap. skollagen (2010:800).
3. För regional biblioteksverksamhet ansvarar landstingen och de kommuner som inte ingår i ett landsting.
4. För högskolebibliotek vid universitet och högskolor som omfattas av högskolelagen (1992:1434) ansvarar staten.

5. För lånecentraler ansvarar staten.

1 Prop. 2012/13:147, bet. 2013/14:KrU2, rskr. 2013/14:26.

SFS 2013:801

Utkom från trycket

den 12 november 2013

2

SFS 2013:801 6. För övrig offentligt finansierad biblioteksverksamhet ansvarar den som

enligt särskilda bestämmelser är huvudman för verksamheten.

Om ett kommunalt eller statligt bibliotek drivs av någon annan än huvudmannen ansvarar huvudmannen för att den som driver biblioteket följer bestämmelserna i denna lag.

Prioriterade grupper

4 § Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet

åt personer med funktionsnedsättning, bland annat genom att utifrån deras olika behov och förutsättningar erbjuda litteratur och tekniska hjälpmedel för att kunna ta del av information.

5 § Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet

åt de nationella minoriteterna och personer som har annat modersmål än svenska, bland annat genom att erbjuda litteratur på

1. de nationella minoritetsspråken,
2. andra språk än de nationella minoritetsspråken och svenska, och
3. lättläst svenska.

Folkbibliotek

6 § Varje kommun ska ha folkbibliotek. Folkbiblioteken ska vara tillgängliga för alla och anpassade till användarnas behov.

Folkbibliotekens utbud av medier och tjänster ska präglas av allsidighet och kvalitet.

7 § Folkbiblioteken ska särskilt främja läsning och tillgång till litteratur.

Folkbiblioteken ska verka för att öka kunskapen om hur informationsteknik kan användas för kunskapsinhämtning, lärande och delaktighet i kulturlivet.

8 § Folkbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning, bland annat genom att erbjuda litteratur utifrån deras behov och förutsättningar.

9 § På folkbiblioteken ska allmänheten avgiftsfritt få låna eller på annat sätt få tillgång till litteratur under en viss tid oavsett publiceringsform.

Första stycket hindrar inte att folkbiblioteken tar ut

1. ersättning för kostnader för porto, fotokopiering och andra liknande tjänster, och
2. avgift för de fall låntagare inte inom avtalad tid lämnar tillbaka det som de har lånat.

Skolbibliotek

10 § Enligt 2 kap. 36 § skollagen (2010:800) ska eleverna i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan

ha tillgång till skolbibliotek.

3

Regional biblioteksverksamhet SFS 2013:801

11 § Varje landsting och de kommuner som inte ingår i ett landsting ska bedriva regional biblioteksverksamhet med syfte att främja samarbete, verksamhetsutveckling

och kvalitet när det gäller de folkbibliotek som är verksamma i länet.

Högskolebibliotek

12 § Det ska finnas tillgång till högskolebibliotek vid alla universitet och högskolor som omfattas av högskolelagen (1992:1434). Dessa bibliotek ska svara för biblioteksverksamhet inom de områden som anknyter till utbildning och forskning vid universitetet eller högskolan.

Lånecentraler

13 § För en kompletterande informations- och medieförsörjning ska det finnas en eller flera lånecentraler.

Samverkan

14 § I syfte att ge alla tillgång till landets samlade biblioteksresurser ska bibliotek och bibliotekshuvudmän inom det allmänna biblioteksväsendet samverka.

15 § Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska avgiftsfritt ställa litteratur ur de egna samlingarna till varandras förfogande.

Skyldigheten att avgiftsfritt ställa litteratur till förfogande gäller inte för folk- eller skolbibliotek.

16 § Bestämmelsen i 2 kap. 1 § kommunallagen (1991:900) om anknytning till kommunens område eller dess medlemmar hindrar inte att folk- eller skolbibliotek

avgiftsfritt ställer litteratur till förfogande för ett bibliotek i det allmänna biblioteksväsendet som är beläget utanför kommungränsen.

Biblioteksplaner

17 § Kommuner och landsting ska anta biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet.

Uppföljning

18 § Den myndighet som regeringen bestämmer ska ha en nationell överblick över och främja samverkan inom det allmänna biblioteksväsendet.

Myndigheten ska tillsammans med de regionala biblioteksverksamheterna och kommunerna följa upp hur de biblioteksplaner som antagits har utformats och hur de används.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2014, då bibliotekslagen (1996:1596) ska upphöra att gälla.

4

SFS 2013:801

Norstedts Juridik AB/Fritzes

Elanders Sverige AB, 2013

På regeringens vägnar

FREDRIK REINFELDT

BEATRICE ASK

(Kulturdepartementet)

Unescos folkbiblioteksmanifest 1994

Frihet, välfärd, samhälllig och personlig utveckling är grundläggande mänskliga värden. De kan bara förverkligas genom välinformerade medborgare med möjlighet att utöva sina demokratiska rättigheter och därigenom spela en aktiv roll i samhällslivet. Medborgarnas egna deltagande i utvecklingen av demokratin är beroende av fullgod utbildning samt en fri och obegränsad tillgång till kunskap, tankar, kultur och information.

Folkbiblioteket som lokalt kunskapscentrum utgör en grundförutsättning för ett livslångt lärande, ett självständigt ställningstagande och en kulturell utveckling för den enskilde och för olika grupper i samhället.

UNESCO uttrycker i detta manifest sin tilltro till folkbiblioteket som en levande kraft för främjande av utbildning, kultur och information och som en viktig drivkraft i strävan efter fred och andlig utveckling.

UNESCO uppmanar därför stat, landsting och kommuner att stödja och att aktivt medverka i en utveckling av folkbiblioteksväsendet.

Folkbiblioteket

Folkbiblioteket skall som lokalt kunskapscentrum göra alla slag av kunskap och information tillgänglig för sina användare.

Folkbiblioteket är till för alla, oberoende av ålder, ras, kön, religion, nationalitet, språk eller samhällsklass. Särskilda tjänster skall kunna erbjudas dem som av någon anledning inte kan utnyttja det gängse utbudet, exempelvis språkliga minoriteter, personer med olika handikapp, patienter på sjukhus eller interner inom kriminalvården.

Alla åldersgrupper skall kunna finna material som tillgodoser deras behov. Samlingar och tjänster skall omfatta alla slag av lämpliga medier, förmedlade genom modern teknologi såväl som traditionellt material. Kvalitet samt anpassning till lokala förutsättningar och behov skall tjäna som grundläggande princip. Samlingarna skall spegla tidsanda och samhällsutveckling men skall också tjäna som minne för mänsklig strävan och fantasi.

Folkbibliotekets samlingar och utbud av tjänster skall inte vara föremål för någon form av ideologisk, politisk eller religiös censur och inte heller för kommersiella påtryckningar.

